

JAARVERSLAG 2019

VOORWOORD

Graag bieden wij u het jaarverslag 2019 van de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand aan. Dit jaarverslag bieden wij aan in een nieuwe opmaak met ons nieuwe logo. Deze nieuwe opmaak voldoet aan de digitale toegankelijkheidseisen, waardoor het ook toegankelijk is voor mensen met een functiebeperking, zoals blinden en slechthoorders. Hopelijk vindt u de nieuwe opzet ook beter leesbaar.

In het jaarverslag dat wij u een jaar geleden aanboden, noemden we dat het jaar 2018 voor de rekenkamer een jaar was van nogal wat personele wisselingen en dat in ruim een jaar tijd de helft van de samenstelling is gewijzigd, zowel waar het de leden als de secretarissen/onderzoekers betreft. In vergelijking daarmee is 2019 heel rustig verlopen: er waren geen personele wijzigingen. In de nieuwe samenstelling heeft de rekenkamercommissie een mooie balans gevonden. Daarbij speelt mee dat wij de samenwerking met raden, colleges en ambtelijk apparaat van de negen gemeenten van “onze” rekenkamercommissie als prettig en vooral constructief hebben ervaren.

De afgelopen jaren hebben we in meerdere gemeenten onderzoek laten uitvoeren naar de digitale veiligheid, ook hebben we in vier gemeenten het risicomanagement sociaal domein onderzocht. In 2019 hebben zich daarnaast weer nieuwe onderwerpen aangediend, zoals woonbeleid, innovatief aanbesteden, dienstverlening en vrijwilligersbeleid. De afgeronde onderzoeken hebben naast de aanbevelingen, vooral ook inzicht gegeven aan de raadsleden. Verder hebben we in 2019 voorbereidingen getroffen voor het actualiseren van onze website in 2020. Wij willen de website aanpassen aan de eisen van deze tijd. In de hoop dat onze website aantrekkelijker wordt om te bezoeken en te kijken welke onderzoeken wij in andere gemeenten hebben verricht en er wellicht onderwerpen uit te kunnen halen waarvan u denkt dat dat iets is voor uw eigen gemeente.

Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand.
Rekenkamerlid Mark Pen ontbreekt op deze foto.

I. INLEIDING

De Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand is net als alle andere rekenkamercommissies in ons land onafhankelijk en heeft ten doel de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende - en controlerende rol. Wij toetsen -uiteraard op onderdelen- het beleid dat door het gemeentebestuur wordt gevoerd op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. Met onze onderzoeksrapporten willen wij bijdragen aan de effectiviteit en efficiency van de gemeenten.

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van rekenschap (verantwoording) door het gemeentebestuur aan de bevolking, ook doordat de rapporten in het openbaar besproken worden. Via persberichten, die vaak worden opgemerkt door de lokale media, en de website geeft de rekenkamercommissie bekendheid aan haar bestaan, werkwijze en producten.

De rekenkamercommissie werkt voor negen gemeenten te weten Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Nijkerk, Leusden, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde. Deze gemeenten liggen in drie provincies (Gelderland, Utrecht en Flevoland). De samenwerking is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met alle negen deelnemende gemeenten. In 2014 is bij het toetreden van de gemeente Bunschoten de samenwerkingsovereenkomst geactualiseerd. Alle raden hebben de overeenkomst afzonderlijk vastgesteld. Deze samenwerkingsovereenkomst is met ingang van 1 januari 2020 voor een periode van zes jaar stilzwijgend verlengd. Wel is dit besproken in het jaarlijks overleg dat de griffiers van de negen gemeenten met de rekenkamercommissie hebben.

De rekenkamercommissie bestaat uit een externe voorzitter en vier externe leden. De commissie wordt ondersteund door twee parttime ambtelijk secretarissen/onderzoekers (in totaal 1,2 fte). Zij nemen ook de uitvoering van een deel van het onderzoeksprogramma voor hun rekening. De huidige samenstelling van de rekenkamercommissie staat in onderstaand kader. Een overzicht van de nevenactiviteiten van de rekenkamerleden vindt u in bijlage 1.

SAMENSTELLING VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE

De heer drs. Jan van Zomeren (voorzitter) heeft in diverse functies ruime ervaring opgedaan bij de overheid. Hij was 12,5 jaar burgemeester in de gemeenten Heumen en Gemert-Bakel. Daarvoor was hij bestuurssecretaris bij een politieregio en was plaatsvervangend kabinetschef van de Commissaris van de Koningin in twee provincies. Ook was hij statenlid in Gelderland en raadslid in de gemeente Amerongen. Nu vervult hij enkele bestuursfuncties, o.a. voor de Stichting Kasteel Amerongen. Ook is hij betrokken bij activiteiten met betrekking tot Srebrenica.

Mevrouw ir. Ine van de Vlied EMFC RC (lid/plaatsvervangend voorzitter) heeft na een studie Technische Bedrijfskunde en een postdoctorale opleiding tot Controller diverse functies vervuld bij een gemeente. Momenteel is zij werkzaam als strategisch financieel adviseur bij een gemeente.

De heer dr. Mark Pen (lid) is hoofd onderzoekbeleid bij de Universiteit Utrecht. Eerder was hij strateeg bij een grote gemeente, plaatsvervangend griffier, (wetenschappelijk) onderzoeker, consultant en lid van een gemeentelijke rekenkamercommissie.

De heer dr. Joost Scheltinga (lid) heeft zowel ervaring in het bedrijfsleven, als bij de overheid en de universitaire onderzoekswereld. Hij is lid van de gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

De heer drs. Herbert ter Beek MPM (lid) is algemeen en bedrijfseconoom en Master of Public Management. Hij is eigenaar-adviseur van een economisch beleidsonderzoeks- en adviesbureau en was zes jaar lid van een andere rekenkamercommissie.

Mevrouw ir. Ingrid Spoor werkt sinds 2011 als secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Daarvoor heeft zij bij een andere gemeente gewerkt als secretaris van de rekenkamercommissie. Ook is zij werkzaam geweest als planning en control adviseur bij Wageningen UR.

Mevrouw drs. Els de With werkt sinds 24 oktober 2018 als secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Na haar studie Bestuurskunde en de politieopleiding heeft zij eerst bij de politie gewerkt. Daarna heeft zij ruim acht jaar bij een gemeente gewerkt als beleidsmedewerker Openbare Orde en Veiligheid/ Crisisbeheersing.

2. WAT WILDEN WE BEREIKEN?

2.1 ONDERZOEK

De belangrijkste taak van de rekenkamercommissie is het uitvoeren van onderzoeken naar het door het gemeentebestuur gevoerde beleid ten aanzien van een geselecteerd beleidsterrein op doeltreffendheid (zijn de beoogde doelen en effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?), doelmatigheid (zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?) en rechtmatigheid (voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?).

Meestal heeft het onderzoek betrekking op beleid dat al uitgevoerd is, het zogeheten ex-post onderzoek. Het kan ook voorkomen dat de rekenkamercommissie ex-ante onderzoek uitvoert. Dergelijke onderzoeken vinden voorafgaand aan de invoering van beleid plaats. In zo'n onderzoek worden bijvoorbeeld de neveneffecten of de uitvoerbaarheid van de beleidsvoornemens onderzocht. De onderzoeken worden in principe door de rekenkamercommissie zelf uitgevoerd. Voor onderzoeken waarvoor specialistische kennis noodzakelijk is, wordt externe deskundigheid ingehuurd. Daarnaast voert de rekenkamercommissie ook onderzoeken uit samen met rekenkamercommissies uit andere gemeenten (die niet tot het samenwerkingsverband van rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand horen).

De rekenkamercommissie wil met haar onderzoeksrapporten leren en verbeterprocessen stimuleren, zodat de gemeenten effectiever en efficiënter kunnen werken en de kaderstellende en controlerende rol van de raad ondersteunen en versterken. Hiertoe doet zij aanbevelingen aan de gemeenteraad.

Twee tot drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport kijkt de rekenkamercommissie vervolgens wat er gebeurd is met de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft. Zo'n doorwerkingsonderzoek doen wij om de raden te informeren over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen. Daarnaast is het een kwaliteitstoets voor de rekenkamercommissie zelf, aangezien gekeken wordt in hoeverre de aanbevelingen ook daadwerkelijk opgevolgd konden worden.

Incidenteel kan de rekenkamercommissie na overleg met een afvaardiging van de gemeenteraad (zoals een auditcommissie of begeleidingscommissie) besluiten om een doorwerkingsonderzoek niet uit te voeren, bijvoorbeeld omdat men van mening is dat het beschikbare onderzoeksbudget beter gebruikt kan worden voor nieuw onderzoek of omdat een onderwerp niet meer actueel is. Dit kan bijvoorbeeld van toepassing zijn bij de kleinere gemeenten, omdat zij een beperkter onderzoeksbudget hebben.

2.2 REKENSCHAP

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van verantwoording (rekenschap) van het gemeentebestuur aan de burgers. Deze verantwoording legt ze af door het publiceren van onderzoeksrapporten en andere publicaties. De rapporten zijn in principe openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden, colleges van burgemeester en wethouders als voor de burgers en organisaties. Indien de resultaten van een onderzoek de belangen van de gemeente kan schaden, kan besloten worden om de resultaten wel te delen met het college en de raad, maar om de resultaten niet verder openbaar te maken.

Met haar onderzoeksrapporten wil de rekenkamercommissie het publieke debat in de gemeenten stimuleren en daaraan bijdragen door het toelichten van de onderzoeksrapporten in openbare vergaderingen van de raadscommissies. Door middel van nieuwsbrieven, persberichten, LinkedIn, en de website www.rkvalleien-veluwerand.nl geeft de rekenkamercommissie bekendheid aan haar bestaan, werkwijze en activiteiten. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich zowel op de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties, als op de inwoners en organisaties uit de negen betrokken gemeenten; in voorkomend geval ook daarbuiten.

Onze producten bieden wij steeds meer digitaal aan, daarbij rekening houdend met de internationale digitale toegankelijkheidseisen, zodat onze informatie ook toegankelijk is voor mensen met een functiebeperking, zoals blinden en slechthzienden. De informatie is daardoor overigens digitaal ook beter leesbaar voor mensen zonder beperkingen.

In hoofdstuk 3 staat beschreven hoe dit in 2019 tot uitvoering is gebracht.

3. WAT HEBBEN WE GEDAAN?

3.1 INVENTARISEREN ONDERZOEKSONDERWERPEN

Hoewel de rekenkamercommissie onafhankelijk is, staat zij open voor verzoeken van de gemeenteraden en inwoners en wil zij een onderzoek graag afstemmen op de behoefte van de gemeenteraden. Voor aanvang van het onderzoek, maar ook tussentijds, vindt afstemming plaats over onderzoeksonderwerpen, onderzoeksvoorstellen en de voortgang van het onderzoek. Alle gemeenten in ons samenwerkingsverband, met uitzondering van Renswoude, hebben een auditcommissie of een vergelijkbare commissie, waar de afstemming met de rekenkamercommissie plaats kan vinden. In Renswoude vindt de afstemming, indien nodig, plaats in de raadsvergadering. Een afgevaardiging van de rekenkamercommissie is bij de betreffende vergaderingen in 2019 aanwezig geweest.

3.2 ONDERZOEK

ONDERZOEKEN

In 2019 hebben wij vijf onderzoeken afgerond. De eindrapporten van de afgeronde onderzoeken zijn aangeboden aan de betreffende gemeenteraden en zijn gepubliceerd op de website www.rkvalleienveluwerand.nl¹. Daarnaast waren er in 2019 nog vijf lopende en opgestarte onderzoeken. Deze zullen in 2020 worden afgerond (zie hiervoor ook het jaarplan 2020 van de rekenkamercommissie). In tabel 1 staat een overzicht van alle onderzoeken in 2019.

AFWIJKING JAARPLAN 2019

Onze planning in het jaarplan 2019 was om in dat jaar twee nieuwe onderzoeken in Nijkerk te starten. In werkelijkheid zijn we één nieuw onderzoek gestart in Nijkerk te weten naar dienstverlening. Met de auditcommissie van Nijkerk is wel gesproken over een mogelijk tweede onderwerp, maar besloten is om de keuze daarvan door te schuiven naar 2020. Dat komt vooral omdat het lopende onderzoek naar woonbeleid vertraging heeft opgelopen en meer inzet van de rekenkamercommissie heeft gevraagd dan voorzien. Verder hebben we in 2019 meegedaan met een gezamenlijk onderzoek van de NVRR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamer en Rekenkamercommissies) naar de naleving van het VN-verdrag gehandicapten in de gemeente Woudenberg. Dit onderzoek was niet gepland.

In de gemeente Barneveld hebben we in afwijking van de planning niet het doorwerkingsonderzoek naar handhaving uitgevoerd. Het uitvoeren van het onderzoek bleek niet mogelijk omdat de ambtelijke organisatie geen tijd beschikbaar had om vragen van

ons te beantwoorden vanwege andere werkzaamheden die meer prioriteit hadden. Dit doorwerkingsonderzoek zal in 2020 uitgevoerd worden.

AFGERONDE ONDERZOEK REKENKAMERCOMMISSIE IN 2019

DIGITALE VEILIGHEID

Gemeente Zeewolde

In navolging van de onderzoeken in Barneveld, Leusden, Nijkerk en Bunnik heeft Hoffmann Bedrijfsrecherche B.V. in opdracht van de rekenkamercommissie ook in Zeewolde onderzoek gedaan naar de veiligheid van de informatiesystemen, met name of deze voldoende beveiligd zijn tegen het risico van hacken. Het onderzoek is medio 2018 uitgevoerd. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de gemeente Zeewolde de ict-systemen vanaf buitenaf goed beveiligd heeft, maar dat er desondanks kwetsbaarheden zijn gevonden in het netwerk van de gemeente en het veiligheidsbewustzijn van medewerkers en bestuurders. De resultaten heeft de rekenkamercommissie reeds in 2018 gedeeld met het college en de ambtelijke organisatie, zodat de gemeente direct de benodigde maatregelen kon treffen. Begin 2019 zijn de resultaten van het onderzoek aangeboden aan de raad.

RISICOMANAGEMENT SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Leusden

In dit onderzoek is gekeken naar de wijze waarop de gemeente Leusden met name de financiële risico's op het gebied van het sociaal domein heeft ingeschat en beheerst. Uit het onderzoek

kwam naar voren dat het in de afgelopen jaren voor de gemeente lastig was om de kosten in het sociaal domein goed in te schatten, ondanks de zorgvuldigheid waarmee de gemeente het (financiële) risicomanagement heeft ingericht en toepast. De risico's lagen vooral bij de uitvoering van de Jeugdwet. De gemeente is gehouden aan de wettelijke zorgplicht en kan daardoor moeilijk sturen op kostenbeheersing. Daarnaast blijkt dat de feitelijke toename van zorgvraag niet gepaard is gegaan met een toename van de rijksbijdrage voor de uitvoering van de taken. Niet alleen Leusden kampt met dit probleem, maar ook bijna alle andere Nederlandse gemeenten. De resultaten van het onderzoek zijn in juni aangeboden aan de raad.

INNOVATIEF AANBESTEDING ONDERHOUD WEGEN

Gemeente Barneveld

Op verzoek van de auditcommissie in Barneveld is dit onderzoek gestart. Het onderzoek is in opdracht van de rekenkamercommissie uitgevoerd door Royalhaskoning DHV. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de aanbesteding zo was opgezet dat er een eenzijdig accent lag op 'prijs' boven 'kwaliteit'. Inschrijvende aannemers konden niet winnen op basis van de kwaliteit van het uit te voeren onderhoud. Verder bleek uit het onderzoek dat de verwachtingen van de gemeente ten aanzien van innovatief aanbesteden te hoog gespannen waren en niet reëel. Het onderzoek heeft ook inzicht gegeven in verschillende vormen van aanbesteden. De resultaten van het onderzoek zijn in juni aangeboden aan de gemeenteraad.

¹ Een uitzondering hierop zijn de onderzoeksrapporten over digitale veiligheid. Na een grondige afweging zijn deze rapporten niet openbaar gemaakt. De rekenkamercommissie is van mening dat openbaarmaking het belang van de gemeenten kan schaden. De rapporten bevatten gedetailleerde informatie over de architectuur van de ICT-systemen. Het is uit veiligheidsoverwegingen zeer ongewenst dat deze gegevens bij een grotere groep bekend worden. Bovendien zouden bepaalde details uit de rapporten kwaadwillenden op een idee kunnen brengen. Op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) zijn deze rapportages daarom als niet-openbaar aangemerkt. De bevindingen op hoofdlijnen heeft de rekenkamercommissie gepresenteerd in openbare brieven aan de gemeenteraden.

ONDERZOEK REINIGINGSDIENST MIDDEN NEDERLAND (RMN)**Gemeente Bunnik**

Het onderzoek naar RMN was een gezamenlijk onderzoek van de rekenkamercommissies Soest, Baarn, IJsselstein, Nieuwegein en onze rekenkamercommissie (waar het de gemeente Bunnik betrof). In opdracht van de vijf rekenkamercommissies is het uitgevoerd door Royalhaskoning DHV. Het betreft een onderzoek naar de afvalinzameling en reiniging. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de RMN efficiënt werkt, maar dat de gemeentelijke en landelijke afvaldoelen niet gehaald worden. Verder bleek uit het onderzoek dat inwoners over het algemeen tevreden zijn over de afvalinzameling en reiniging. Naar aanleiding van het onderzoek adviseren de rekenkamercommissies dat de gemeenten en RMN duidelijker beleidsafspraken maken en kijken hoe de afvaldoelen gerealiseerd kunnen worden. In oktober zijn de resultaten door alle vijf rekenkamercommissie afzonderlijk aangeboden aan de desbetreffende gemeenteraden.

NALEVING VN-VERDRAG GEHANDICAPTEN**Gemeente Woudenberg**

In de tweede helft van 2019 heeft de rekenkamercommissie meegedaan met een gezamenlijk onderzoek van de NVRR naar de naleving van het VN-verdrag gehandicapten. Het doel van het VN-verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van de mensenrechten van mensen met een beperking. Het onderzoek is door de NVRR uitgevoerd in 47 gemeenten. In het onderzoek is gekeken in hoe de gemeenten het VN-verdrag naleven en hoe zij invulling geven aan het verdrag in het sociaal beleid. Woudenberg komt uit het onderzoek positief naar voren. Woudenberg behoort tot één van de 12 gemeenten die een vorm van inclusiebeleid hebben. Daarnaast is er veel aandacht voor voorlichting en bewustwording bij mensen zonder beperking over de belemmeringen die mensen met een beperking ervaren. De resultaten van het onderzoek zijn in oktober aan geboden aan de gemeenteraad.

DOORWERKING DIGITALE DIENSTVERLENING**Gemeente Barneveld**

Dit doorwerkingsonderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van het onderzoek naar digitale dienstverlening in 2015. De rekenkamercommissie heeft geconstateerd dat de aanbevelingen van destijds opgevolgd zijn, zo is het beleid en de visie op digitale dienstverlening geactualiseerd, de website is vernieuwd en de kwaliteit van e-dienstverlening wordt geëvalueerd. De rekenkamercommissie constateert ook dat het beleidsterrein van digitale dienstverlening een dynamisch beleidsterrein is waarin voortdurend nieuwe en maatschappelijke ontwikkelingen plaatsvinden, waardoor plannen op papier in de praktijk toch anders uitwerken.

**LOPENDE ONDERZOEKEN IN 2019
(AFRONDING IN 2020)****WOONBELEID****Gemeente Nijkerk**

Op verzoek van de auditcommissie van Nijkerk is eind 2018 een onderzoek gestart naar de effectiviteit van het woonbeleid in Nijkerk. Het onderzoek is in 2019 uitgevoerd, de voorlopige resultaten zijn in de tweede helft van 2019 gedeeld met de organisatie en het onderzoek wordt begin 2020 afgerond. De gemeente Nijkerk wil de resultaten uit het onderzoek meenemen bij het opstellen van een nieuwe Woonvisie.

RISICOMANAGEMENT SOCIAAL DOMEIN**Gemeente Zeewolde**

In navolging van vergelijkbare onderzoeken in Barneveld, Scherpenzeel en Leusden is in het najaar van 2018 het onderzoek naar het risicomanagement sociaal domein in Zeewolde opgestart. Het onderzoek is uitgevoerd in 2019 en zal worden afgerond in de eerste helft van 2020.

DIENSTVERLENING**Gemeente Nijkerk**

Op verzoek van de auditcommissie van Nijkerk is dit onderzoek opgestart, omdat de dienstverlening in Nijkerk een lagere score had dan het gemiddelde in Nederland. Het onderzoek richt zich op de dienstverlening op het gebied van bouwen, wonen en woonomgeving. De resultaten van het onderzoek zullen naar verwachting medio 2020 openbaar gemaakt worden.

VRIJWILLIGERSBELEID**Gemeente Leusden**

Dit onderzoek is eind 2019 gestart op verzoek van de raads werkgroep financiële verantwoording. In het onderzoek zal gekeken worden naar de effectiviteit van het beleid en in hoe het staat met de duurzame inzet van vrijwilligers in Leusden. De rekenkamercommissie wil met dit onderzoek, waar mogelijk, aanbevelingen geven ter verbetering van het beleid.

Evaluatie Coöperatie “De Kleine Schans” Woudenberg
Dit onderzoek naar het functioneren van “De Kleine Schans” wordt uitgevoerd op verzoek van de auditcommissie. De Kleine Schans is een coöperatie van zorgaanbieders en de gemeente Woudenberg en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken in het sociaal domein. In het onderzoek zal gekeken worden in hoeverre “De Kleine Schans” bijdraagt aan het bereiken van de doelstellingen in het sociaal domein.

3.3 BEKENDHEID VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE

De rekenkamercommissie wil over zichzelf en haar activiteiten bekendheid geven bij de gemeenteraden, de gemeentelijke organisaties, maatschappelijke organisaties in de gemeenten, maar ook de inwoners. In 2019 hebben we de publiciteit gezocht door:

- het opstellen van persberichten voor de lokale media bij aanvang van een onderzoek en bij het openbaar maken van een rapport;
- het versturen van een nieuwsbrief (in november) aan de raden, colleges en gemeentelijke organisaties om hen te informeren over de onderzoeken bij de andere gemeenten en over de voortgang van de werkzaamheden;
- het plaatsen van de onderzoeksrapporten, persberichten en de nieuwsbrief op de website www.rkvalleienveluwerand.nl en op LinkedIn. Uiteraard sturen wij de onderzoeksrapporten, zodra ze gereed zijn, ook naar de betreffende gemeenteraden, colleges en andere betrokkenen;
- het opstellen, publiceren en verspreiden van het jaarplan en jaarverslag van de rekenkamercommissie.

3.4 OVERIGE ACTIVITEITEN

VERGADERINGEN REKENKAMERCOMMISSIE

De rekenkamercommissie heeft in 2019 vijf keer vergaderd. Deze vergaderingen gaan voornamelijk over de onderzoeken die plaatsvinden. Ook de onderwerpkeuze per gemeente vindt plaats tijdens die vergaderingen.

VERGADERINGEN EN OVERLEG BIJ DE NEGEN GEMEENTEN

In 2019 zijn de leden van de rekenkamercommissie aanwezig geweest bij de diverse vergaderingen van de auditcommissies en begeleidingscommissies van de gemeenten. Ook bij de behandeling van de onderzoeksrapporten in de raadscommissies zijn vanuit de rekenkamercommissie de voorzitter, en/of één van de leden (de onderzoekscoördinator) en één secretaris/onderzoeker aanwezig geweest.

GRIFFIERSOVERLEG

In maart is er een gezamenlijk overleg geweest met de voorzitter, leden en secretarissen van de rekenkamercommissie en de griffiers van de deelnemende gemeenten. In dit overleg is o.a. gesproken over typen onderzoeken, de voortzetting van de samenwerkingsovereenkomst en werkprocedures. Afgesproken is om de bijeenkomst jaarlijks te laten plaatsvinden.

VOLGEN LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

De secretarissen, maar ook de voorzitter en de leden volgen landelijke ontwikkelingen op het gebied van rekenkamer(onderzoek), o.a. via vakliteratuur en internet. De secretarissen onderhouden daarnaast collegiale contacten met andere rekenkamercommissies en de landelijke kring van secretarissen van de NVRR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamer en Rekenkamercommissies) om ervaringen uit te wisselen en relevante ontwikkelingen te volgen.

EVALUATIE VAN ONDERZOEK

Om de kwaliteit van de rekenkamercommissie te waarborgen voert de rekenkamercommissie evaluaties uit:

- Voorgaande jaren vroeg de rekenkamercommissie de gemeente om een evaluatieformulier in te vullen. Tevens vulde het onderzoeksteam van de rekenkamercommissie een evaluatieformulier in. Verbeterpunten naar aanleiding hiervan werden verwerkt in het onderzoeksprotocol van de rekenkamercommissie en/of in de checklist onderzoek (werkdocument van de secretarissen). Met ingang van 2019 gaat de rekenkamercommissie het onderzoek in een persoonlijk gesprek evalueren met één of meerdere contactpersoon van de gemeente die nauw betrokken zijn geweest bij het onderzoek.
- Twee tot drie jaar na het uitbrengen van een onderzoeksrapport doet de rekenkamercommissie in principe een doorwerkingsonderzoek, mede om de effectiviteit van de eigen aanbevelingen te meten.

4. WAT HEEFT DAT GEKOST?

4.1 TOTALE BATEN

In de samenwerkingsovereenkomst hebben de negen raden afspraken vastgelegd over de kosten van de rekenkamercommissie. Op basis hiervan golden voor 2019 de volgende bedragen²:

- De bijdrage per gemeente bedroeg € 1,06 per inwoner.
- De voorzitter en de leden ontvingen een bruto urenvergoeding van € 53,43 per daadwerkelijk ingezet uur.
- De voorzitter en de leden ontvingen een reiskostenvergoeding van € 0,19 per km (reistijd wordt niet vergoed).
- De voorzitter ontving een vaste jaarlijkse vergoeding van € 1.068,- naast de vergoeding voor werkelijk ingezette uren.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan haar eigen financiële bijdrage.

² In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat de gemeentelijke bijdrage per inwoner, de uurvergoeding van de leden en de voorzitter en de vaste jaarlijkse vergoeding van de voorzitter vanaf 1 januari 2015 jaarlijks geïndexeerd zullen worden op basis van de prijsmutatie Bruto Binnenlands Product (pBBP) volgens de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken van het voorafgaande jaar.

De baten van de rekenkamercommissie in 2019 bestonden uit een bijdrage van € 1,06 per inwoner van alle deelnemende gemeenten. De begroting ging uit van een geschat budget van € 231.215,-. Dit was gebaseerd op een inschatting van het totale aantal inwoners per 1 januari 2019. Op basis van het werkelijke aantal inwoners per gemeente bedraagt het totale budget € 231.419,-.

TABEL 2 BIJDRAGE PER GEMEENTE 2019

GEMEENTE	BEGROOT	WERKELIJK
	(€ 1,06 per inwoner)	(€ 1,06 per inwoner)
Barneveld	€ 60.950	€ 61.438
Bunnik	€ 16.141	€ 16.099
Bunschoten	€ 22.790	€ 22.883
Leusden	€ 32.266	€ 31.830
Nijkerk	€ 45.179	€ 45.524
Renswoude	€ 5.533	€ 5.573
Scherpenzeel	€ 10.388	€ 10.466
Woudenberg	€ 13.992	€ 13.955
Zeewolde	€ 23.975	€ 23.651
Totaal	€ 231.215	€ 231.419

4.2 TOTALE INKOMSTEN EN KOSTEN PER KOSTENSOORT

De kosten van de rekenkamercommissie zijn te verdelen in kosten voor de secretaris /onderzoekers, de kosten voor de voorzitter en leden, externe inhuur en overige kosten. In tabel 3 en de toelichting daaronder is dit verder uitgewerkt

TABEL 3: TOTALE INKOMSTEN EN KOSTEN PER KOSTENSOORT IN 2018 EN 2019

KOSTENSOORT	WERKELIJK 2018	BEGROOT 2019	WERKELIJK 2019
Twee secretaris/onderzoekers	€ 155.192	€ 150.000	€ 161.772
salaris + sociale lasten	€ 103.461	€ 100.000	€ 107.848
opslag 50% (huisvesting e.d.)	€ 51.731	€ 50.000	€ 53.924
besteed aan:			
- onderzoek	€ 100.672	€ 105.000	€ 108.891
- secretaris	€ 54.519	€ 52.465	€ 52.881
Rekenkamercommissie (voorzitter + leden) + Externe inhuur	€ 87.694	€ 87.068	€ 43.008
Vaste vergoeding voorzitter	€ 1.043	€ 1.068	€ 1.068
Vergaderkosten (rekenkamercommissie, audit-commissies, afstemmingsoverleggen, e.d.)	€ 13.034	€ 8.000	€ 10.894
Onderzoekskosten leden rekenkamercommissie	€ 20.802	€ 20.000	€ 17.175
Onderzoekskosten externe inhuur	€ 52.815	€ 58.000	€ 13.870
Overige	€ 3.827	€ 6.000	€ 6.186
(website, drukwerk, verzekering, reiskosten, etc)			
Totaal kosten	€ 246.713	€ 243.068	€ 210.966
Totaal inkomsten	€ 224.921	€ 231.215	€ 231.419
Tekort (-)/ Overschot (+)	€ -21.792	€ -11.853	€ 20.454

KOSTEN VOOR TWEE SECRETARIS/ONDERZOEKERS

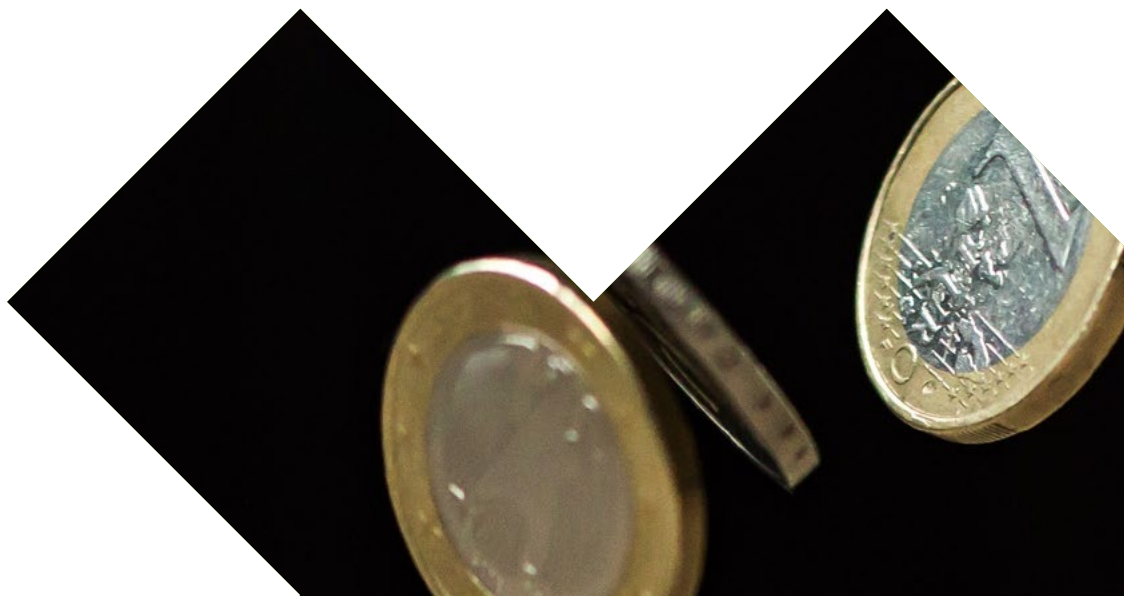
Dit zijn de kosten voor in totaal 1,2 fte (43 uur per week). Deze zijn te verdelen in kosten voor onderzoek en kosten voor secretariskwerkzaamheden. In het salaris zitten de kosten verwerkt van sociale lasten en een opslag van 50% voor overhead (o.a. werkplek, administratie, ict) voor de gemeente Barneveld. De kosten voor onderzoek bedragen € 94,77 per uur (dit tarief is inclusief overhead) en deze zijn doorberekend naar de gemeenten op basis van werkelijk bestede tijd. In het overzicht is te zien dat de onderzoekskosten van de secretaris/onderzoeker in 2019 met ruim € 8.000 zijn toegenomen ten opzichte van 2018. Dit kwam omdat we in 2018 een aantal maanden een niet opgevulde vacature hebben gehad. In 2019 waren we weer op volle sterkte en hebben we meer onderzoek in eigen beheer uitgevoerd en minder uitbesteed.

KOSTEN VOOR DE VOORZITTER EN DE LEDEN VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE + EXTERNE INHUUR

Deze kosten bestaan uit een vaste vergoeding voor de voorzitter, vergaderkosten van de leden, kosten voor directe inzet van de leden voor onderzoek en kosten voor inhuur van externen. Uit de tabel blijkt dat met name de externe onderzoekskosten fors lager waren dan gepland, ook ten opzichte van 2018. Dat komt omdat in 2018 een aantal onderzoeken naar digitale veiligheid zijn uitgevoerd die door externen zijn uitgevoerd. In 2019 hadden we gedacht weer veel extern in te gaan huren, maar we hebben de onderzoeken uitgevoerd met onze eigen beschikbare capaciteit. Achteraf hadden we wellicht meer extern in kunnen huren zodat er meer onderzoeken gedaan hadden kunnen worden. In dat geval was het overschot op het budget minder geweest.

OVERIGE KOSTEN

Deze overige kosten betreffen o.a. reiskosten, uitgaven voor verzekeringen, drukwerk en onderhoud van de website. In de begrote kosten was reeds rekening gehouden met extra kosten voor het nieuwe logo. De werkelijke kosten waren ongeveer hetzelfde als de begrote kosten.

4.3 KOSTEN PER GEMEENTE

De kosten van de rekenkamercommissie zijn te verdelen in kosten voor onderzoek en overige (indirecte) kosten. De kosten worden als volgt verdeeld over de gemeenten:

TABEL 4 KOSTEN PER GEMEENTE 2019

GEMEENTE	KOSTEN ONDERZOEK		OVERIGE KOSTEN	TOTAAL
	secretaris/ onderzoekers	voorzitter en leden + externe inhuur	Naar rato verdeeld naar inwonersaantal	
Barneveld	€ 10.481	€ 3.081	€ 18.858	€ 32.421
Bunnik	€ 7.634	€ 7.203	€ 4.941	€ 19.779
Bunschoten	€ 1.716	€ 621	€ 7.024	€ 9.360
Leusden	€ 19.756	€ 2.621	€ 9.770	€ 32.147
Nijkerk	€ 27.684	€ 12.534	€ 13.973	€ 54.190
Renswoude	€ 199	€ 89	€ 1.711	€ 1.999
Scherpenzeel	€ 657	€ 382	€ 3.212	€ 4.251
Woudenberg	€ 4.572	€ 876	€ 4.283	€ 9.731
Zeewolde	€ 36.192	€ 3.637	€ 7.259	€ 47.088
Totaal	€ 108.891	€ 31.045	€ 71.031	€ 210.966

KOSTEN VOOR ONDERZOEK

De onderzoekskosten zijn direct gerelateerd aan concrete onderzoeksactiviteiten en zijn verdeeld over de gemeenten naar werkelijk daarvoor gemaakte uren. De onderzoekskosten bestaan uit uren gemaakt door de secretaris/onderzoekers, de voorzitter en

leden van de rekenkamercommissie en externe inhuur. Daarnaast zijn er in geringe mate ook algemene onderzoekuren, die niet direct gerelateerd zijn aan een bepaald onderzoek, deze worden naar rato verdeeld over de gemeenten.

OVERIGE KOSTEN (INDIRECTE, NIET ONDERZOEKSKOSTEN)

De overige kosten worden verdeeld over de gemeenten naar rato van het aantal inwoners. Het gaat hierbij om de kosten voor de volgende activiteiten:

- vergaderingen van de rekenkamercommissie (gaan hoofdzakelijk over de onderzoeken, maar worden toch tot de indirecte uren gerekend), zie tabel 3;
- het opstellen van het jaarplan en het jaarverslag van de rekenkamercommissie;
- het uitvoeren van de administratie en financiën van de rekenkamercommissie;
- inzet van de voorzitter in zijn rol als leidinggevende van secretaris/onderzoekers;
- de communicatie met de gemeenten over jaarplan, jaarverslag, nieuwsbrief, LinkedIn, e.d.;
- de vaste jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter;
- reiskosten van de leden en de voorzitter van de rekenkamercommissie;
- het volgen van gemeentelijke ontwikkelingen;
- het inventariseren van onderzoeksonderwerpen bij de gemeenteraden;
- afstemming met delegaties van de verschillende raden en de aanwezigheid bij vergaderingen van bijvoorbeeld auditcommissies, raadscommissies en begeleidingscommissies.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. In totaal heeft de rekenkamercommissie in 2019 66% van haar uitgaven direct besteed aan onderzoek (€ 139.936,- van de totale uitgaven van € 210.966,-). Het streefpercentage is met name niet gerealiseerd doordat er minder onderzoek extern is uitbesteed dan begroot.

4.4 OVERSCHRIJDING OF ONDSCHRIJDING PER GEMEENTE

Zoals eerder al opgemerkt mag de rekenkamercommissie budget overhevelen naar een volgend jaar (tot een maximum van de helft van het jaarbudget). In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan haar eigen financiële bijdrage voor onderzoek (ongeveer 70% van de totale financiële bijdrage).

Tabel 5 vergelijkt de bijdrage per gemeente voor 2019 met de kosten die de rekenkamercommissie per gemeente gemaakt heeft. Zo wordt inzichtelijk welke gemeenten over 2019 een overschrijding hebben en welke gemeenten een onderschrijding. De overschrijdingen en onderschrijdingen per gemeente worden verrekend met de voorzieningen per gemeente. Zie hiervoor paragraaf 4.5.

TABEL 5 OVERSCHOT OF TEKORT PER GEMEENTE OVER 2019

GEMEENTE	BIJDRAGE OVER 2019	TOTALE KOSTEN 2019	OVERSCHOT OF TEKORT OVER 2019
Barneveld	€ 61.438	€ 32.421	€ 29.017
Bunnik	€ 16.099	€ 19.779	-€ 3.679
Bunschoten	€ 22.883	€ 9.360	€ 13.523
Leusden	€ 31.830	€ 32.147	-€ 317
Nijkerk	€ 45.524	€ 54.190	-€ 8.666
Renswoude	€ 5.573	€ 1.999	€ 3.575
Scherpenzeel	€ 10.466	€ 4.251	€ 6.215
Woudenberg	€ 13.955	€ 9.731	€ 4.224
Zeewolde	€ 23.651	€ 47.088	-€ 23.438
Totaal	€ 231.419	€ 210.966	€ 20.453

Voor de gemeenten Bunnik, Leusden, Nijkerk en Zeewolde waren de kosten per gemeente groter dan de bijdrage. Voor deze gemeenten zijn daarom middelen onttrokken aan de voorziening (opgebouwde reserve) van die gemeente bij de rekenkamercommissie. Voor de gemeenten Barneveld, Bunschoten, Renswoude, Scherpenzeel, en Woudenberg waren de uitgaven van de rekenkamercommissie lager dan de bijdrage per gemeente. Voor deze gemeenten zijn middelen gestort in de voorziening die de rekenkamercommissie per gemeente bijhoudt (zie tabel 6).

4.5 VOORZIENING

TOTALE VOORZIENING

Het budget voor 2019 op basis van het werkelijke aantal inwoners per 1 januari 2019 bedroeg € 231.419,-. De rekenkamercommissie heeft in 2019 in totaal € 210.966,- uitgegeven. De totale voorziening van de rekenkamercommissie voor de 9 gemeenten bedroeg eind 2018 € 55.849,-. De onderschrijding uit 2019 van € 20.453,- is toegevoegd aan de reserves. De totale voorziening per 31 december 2019 bedraagt daarmee € 76.302,- (zie tabel 6).

VOORZIENING PER GEMEENTE

Een overzicht van de voorzieningen verdeeld over de gemeenten staat in tabel 6. Bij het opstellen van het onderzoeksprogramma van de rekenkamercommissie voor 2020 is rekening gehouden met de omvang van de voorziening per gemeente. Dat betekent dat de rekenkamercommissie in 2020 voor Leusden, Nijkerk, Woudenberg en Zeewolde onderzoeken gepland heeft.

TABEL 6 OVERZICHT TOTALE VOORZIENING REKENKAMERCOMMISSIE

GEMEENTE	VOORZIENINGEN PER 31/12/2018	OVERSCHOT OF TEKORT OVER 2019	VOORZIENING PER 31/12/2019
Barneveld	-€ 24.193	€ 29.017	€ 4.824
Bunnik	-€ 16.828	-€ 3.679	-€ 20.507
Bunschoten	-€ 13.525	€ 13.523	-€ 2
Leusden	€ 14.523	-€ 317	€ 14.206
Nijkerk	€ 42.506	-€ 8.666	€ 33.839
Renswoude	-€ 1.621	€ 3.575	€ 1.954
Scherpenzeel	€ 1.064	€ 6.215	€ 7.280
Woudenberg	€ 12.389	€ 4.224	€ 16.612
Zeewolde	€ 41.535	-€ 23.438	€ 18.097
Totaal	€ 55.849	€ 20.453	€ 76.302

BIJLAGE I

NEVENACTIVITEITEN LEDEN REKENKAMERCOMMISSIE

Deze bijlage bevat een overzicht van de beroepsmatige - en nevenactiviteiten van de voorzitter en de leden van de rekenkamercommissie op 31 december 2019 – naast de activiteiten die zij verrichten voor de rekenkamercommissie.

OVERZICHT VAN BEROEPSMATIGE - EN NEVENACTIVITEITEN

NAAM	FUNCTIES	BEZOLDIGD
J. van Zomeren (voorzitter)	Bestuurslid/secretaris Stichting Kasteel Amerongen	Nee
	Projectadviseur “Srebrenica Genocide”, Westerbork/Srebrenica	Nee
	Ambassadeur Euregio Rijn-Waal, Kleve	Nee
	Bestuurslid Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea	Nee
F.T. van de Vlierd (lid/ plaatsvervangend voorzitter)	Strategisch financieel adviseur bij de Gemeente Veenendaal	Ja
M. Pen (lid)	Hoofd onderzoekbeleid bij de Universiteit Utrecht	Ja
J.G.W. Scheltinga (lid)	Raadslid gemeente Utrechtse Heuvelrug	Ja
	Penningmeester Stichting “Samen aan de soep”	Nee
H.M. ter Beek (lid)	Eigenaar-adviseur van Bureau voor Economische Argumentatie (BEA)	Ja
	Penningmeester Stichting Vrienden van Sint Ansfridus	Nee

COLOFON

Dit jaarverslag is een uitgave van Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand, 1 april 2020

www.rkvalleienveluwerand.nl

info@rkvalleienveluwerand.nl